

1. — için şiirlerini Arapça, Farsça, Türkçe sözcü sözcüklerden oluşan, halkın zor anlayacağı bir dille yazmışlardır. Bu tutumlarıyla elbette yenilikler getirmişlerdi edebiyatımıza. Ancak bu yeniliklerle yeni bir şiir kuramamışlar, sadece eski şiiri. Divan şiirini yıkmaya çalışmışlardır.

Vurgulanmak istenen düşünceye göre bu paragrafın başına getirilebilecek en uygun sözler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanzimat ve Edebiyat-ı Cedide şairlerinin çoğu Batının etkisinde kaldıkları
- B) Tanzimat ve Edebiyat-ı Cedide şairleri, şiiri, şiire özgü öğeler açısından değil, düşünceleri yaymada bir araç olarak değerlendirdikleri
- C) Edebiyat-ı Cedide şairleri; şiirleri, eski şiir geleneğimizden, usta şairlerin eserlerinden yararlanamadıkları
- D) Halka dönük bir edebiyat oluşturmak isteyen Tanzimat şairleri, şiirde içeriğin yanında dilin de önemli olduğu gerçeğini kavrayamadıkları
- E) Tanzimatçılar, Türkçeyi çıkmazdan kurtarmak. Aydın da halkın da anlayabileceği bir dile ulaşmak

2. Adam, elini uzattı; tam onu koparacağı sırada mor menekşe: “Bana dokunma!” diye bağırdı.

Bu cümledeki en belirgin öz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teşbih B) Tezat C) İstiare D) Kinaye E) İntak

3. Dünya edebiyatına deneme türünün ilk örneklerini kazandıran ve bu türün temsilcisi sayılan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boileau B) La Fontaine C) Montaigne
- D) Voltaire E) J.J Rousseau

4. Yazar, bir toplum gerçeğini belirtmek istiyor. Bir çevreyi. Bu çevrenin kişilerini görmüş, biliyor. Bundan bir roman çıkarmak istemiş. Ne var ki romanı okuyup bitirdikten sonra zihninde yalnız birtakım olaylarını izleri kalıyor. Bir de yazarın bunlara karşı yergici tutumu. Yazarın tutumunu beğeniyor, öfkesine katılıyoruz. Ama bu kitabı deneme ile röportaj arası bir yapıt olmaktan kurtaramıyor. Daha doğrusu ona bir roman tadı kazandırmıyor.

Bu parçada, aşağıdaki edebiyat türlerinden hangisine özgü nitelikler ağır basmaktadır?

- A) Günlük B) Eleştiri C) Anı D) Fıkra E) Makale

5. İlahi, kabul senden ret senden şifa senden, derman senden... İlahi, iman verdin, daim eyle; ihsan verdin, kaim eyle, **Bu parçadaki altı çizili sözcükler aşağıdakilerden hangisine örnektir?**

- A) İmale B) Seci C) Aliterasyon D) Redif E) Cinaz

6. Aşağıdakilerden hangisi, halk edebiyatının özelliklerinden biri değildir?

- A) Münacat, naat, mesnevi, mersiye gibi ortak tür ve konuların kullanılması
- B) İslamiyet’ten önceki Türk edebiyatı geleneğini sürdüren sözlü bir edebiyat olması
- C) Şiirde hece ölçüsü ve yarım kafiye kullanılması
- D) Şiirlerin saz şairi ya da “âşık” denen şairlerce,”bağlama adı verilen bir sazla söylenmesi
- E) Düşünce ve duyguların dörder dizelik bentler biçiminde anlatılması

7. Divan edebiyatı ile Tanzimat edebiyatının karşılaştırılmasına ilişkin aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Divan şiirindeki 'parça güzelliği anlayışı yerine, Tanzimat şairleri konu birliğine ve 'bütün güzelliğine önem vermişlerdir.
- B) Divan edebiyatında sanatçılar, seçkin kişiler için eser vermiş, Tanzimatçılar ise halk için yazmayı amaçlamışlardır.
- C) Divan edebiyatında aruz ölçüsü kullanılmış, Tanzimat edebiyatında ise aruzun yanında az da olsa hece ölçüsüne yer verilmiştir.
- D) Divan nesrinde söz hünerleri gösterme, Tanzimat nesrinde ise birtakım düşünceleri halka yayma amaçlanmıştır.
- E) Tanzimat nazmında, Divan edebiyatı nazım biçimleri tümüyle bırakılıp Fransız şiirinde görülen nazım biçimleri benimsenmiştir.

8. Aşağıdaki cümlelerini hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) Edebiyat-ı Cedide sanatçıları hikâye ve romanda realizm ve natüralizm. Şiirde Parnasizm ve sembolizm akımlarının etkisinde kalmışlardır.
- B) Tanzimat edebiyatının ilk döneminde eser veren romancılarımızda romantizm akımının etkileri görülür.
- C) Edebiyat-ı Cedide sanatçıları, şiir, hikâye, roman, fıkra, makale türlerinde eser vermişlerdir.
- D) Ömer Seyfettin, hikâyelerinin konularını, günlük hayattaki gözlemlerinden, çocukluk anılarından ve tarihten almıştır.
- E) Türk edebiyatının ilk realist eseri, Recaizade Mahmut Ekrem'in İntibah adlı romanıdır.

9. Aşağıdakilerden hangisi masalın özelliklerinden biri değildir?

- A) Olayların belli bir zamana bağlanmaması
- B) -mişli geçmiş zamanla anlatılması
- C) Belli bir yazarın bulunmaması
- D) Milli duygularla dini inançları işlemesi
- E) Eğitici nitelik taşıması

10. Aşağıdakilerden hangisi, Servet-i Fünun edebiyatının özelliklerinden biri değildir?

- A) Sone, terza-rima gibi nazım biçimlerinin benimsenmesi
- B) Aruz vezninin kullanılması
- C) Romanlarda, olayların genellikle İstanbul dışında geçmesi
- D) Nazmın nesre yaklaştırılması
- E) Yabancı sözcüklerle yüklü bir dil kullanılması

11. 1909'da Fecr-i Ati topluluğuna katıldı. Bu topluluğun dağılmasından sonra da şiirler yazmayı sürdürdü. Şiirlerinin hepsi de aruzla yazılmıştır. Aşk ve doğa temalarını işlediği, sembolizm akımı anlayışına uygun olarak yazdığı şiirlerinde hayale ve müziğe büyük önem verdi. Güçlü şiirleri yanında, değişik konuları yoğun bir dille anlatan fıkraları da vardır.

Burada sözü geçen sanatçı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Haşim
- B) Cenap Şahabettin
- C) Süleyman Nazif
- D) Faruk Nafiz Çamlıbel
- E) Yahya Kemal Beyatlı

12. Tanzimat'tan Cumhuriyet sonrasına uzanan bir zaman dilimini romanına konu edinmiştir. Büyük değişimlerin ve bunalımların yer aldığı bu zaman dilimi içinde, kuşaklar arasındaki görüş farklılıklarını ve çatışmaları, halk-aydın çelişkisini işlemiştir. Öyle ki tarihsel ve sosyal olayları yansıttığı romanları birbirini bütünleyen bir zincirleşme içinde, çağdaş, siyasal ve sosyal tarihimizin panoramasını vermektedir.

Bu yargılarla değerlendirilen yazar, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Refik Halit Karay
- B) Hüseyin Rahmi Gürpınar
- C) Reşat Nuri Güntekin
- D) Halide Edip Adıvar
- E) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

1989 CEVAP ANAHTARI

1-B 2-E 3-C 4-B 5-B 6-A 7-E 8-E 9-D 10-C 11-A 12-E